

عنوان مقاله:

تجلی تفکر شیعی- اسلامی در معماری اماکن مذهبی خراسان رضوی مشهد

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی پژوهشهای نوین در معماری و شهرسازی ایران (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

بهروز دستجردی - کارشناس عمران، دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، گرایش آمایش

خلاصه مقاله:

شهر، تغییر شکل یافته کلمه شار است. کلمه ایرانی و نشانه ای از مدنیت دیرپای این سرزمین. هزاران سال است که شهر در فرهنگ این سرزمین وجود دارد و البته ساخته و پرداخته می شود. اما کلمه شهرسازی به نظر بسیاری از اندیشمندان معاصر برگردان نه چندان امانتدارانه ای از urbanism است با کالبدشکافی این کلمه می توان گفت: پسوند ساز برگرفته از بن مضارع ساختن است. در واقع پسوند ساز فی نفسه فعل امر بساز را با خود همراه و در خود مستتر دارد. لذا نگارنده از این کلمه نوعی حالت آمرانه و نگاه از بالا و بلکه تحکم را می فهمد. درواقع در این نگاه به کلمه می توان از شهرساز و شهرسازی معنایی یک جانبه دریافت نمود. ترکیب شهرسازی اسلامی یا شهرسازی اسلامی ایرانی ترکیب نوساخته ای است و با وجود این که هم اکنون چند سالی است برخی دانشگاه ها در کشور به تربیت دانشجوی شهرسازی اسلامی مشغول هستند ولی هنوز هم می توان بر روی چیستی این مفهوم به بحث نشست. بماند که اساسا بحث شهرسازی اسلامی یکی از بحث های داغ و روز اندیشمندان و حکمرانان جهان اسلام است و تلاش های وسیعی در این زمینه در مالزی، عربستان و یوگسلاوی زودتر از ایران شروع شده است. به منظور تبیین ابعاد گسترده دستاوردهای فرهنگ و هنر شیعی در تمدن اسلامی که تجسم و نمود حقیقت اسلام است بایستی به معماری شیعه توجه خاصی مبذول گردد. فرهنگ شیعی با داشتن کاملترین اسوه های دینی غنیترین فرهنگها به شمار می آید. بی شک معماری اسلامی در مقطع خاصی مدیون معماری ایرانی اسلامی یا بهتر بگوییم معماری شیعه است. این که هنرمندان ایرانی به چه اندازه در رونق دین از طریق معماری خاص خویش در ساخت مساجد تاثیر گذارده بودند، چیزی نیست که تنها در کتاب های شیعی یافت شود بلکه امری است بدیهی که در تمامی کتاب های هنری جهان اسلام و حتی غیر اسلامی به آن اشاره شده است. تاثیر پذیری بسیاری از بناهای عظیم جهان اسلام همچون مسجد الحرام از هنر معماری شیعی، در ساخت مسجد نشان دهنده عمق بالای تاثیر گذاری این حوزه در هنر جهان اسلام است. ایران در دوره صفوی در زمینه، فقه شیعه، هنر معماری، خوشنویسی، و نقاشی پیشرفت شایانی نمود. مطالعات در زمینه معماری و شهرسازی در کشورهای اسلامی نشان می دهد که توسعه و روند معماری در این کشورها متمایل به دست کشیدن از این آرمان های اصیل اسلامی است. بسیاری معتقدند دست هایی نیز وجود دارد که می خواهد این نگاه لطیف شیعی را از میان مساجد جهان اسلام بردارد. در این میان، اما آن که اکنون مساجد کشورمان با داشتن پیشینه ای قطور در این زمینه چقدر تبلور هنر ایرانی اسلامی در ساخت مساجد هستند، بحثی دیگر است که این روزها چندان اوضاع و احوال خوبی ندارند. در کشور ما معماری به ابزاری برای سوداگری سازندگان سودجو تبدیل شده است و این افراد به واسطه توانایی مالی، دست به ساخت و سازهای بی رویه در مکان های نامناسب می زنند (غنی زاده، 5831 میان اشکال هندسی مقدس، انرژی ها و نیروهای معنوی و روحانی و معماری رابطه ویژه ای وجود دارد. در هماهنگی میان انسا نها، معماری های خاص و نیروهای معنوی و تقاطع آنها، انسان ها د ...

کلمات کلیدی:

تفکر شیعی- اسلامی، معماری اسلامی، اماکن مذهبی، خراسان رضوی، مشهد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/717303>

